gemeente
Weststellingwerf

# Raadsvoorstel

| ALGEMENE GEGEVENS | |
|---|---|
| Agendapunt | Begrotingswijziging FUMO 2024 |
| Registratienummer | |
| Documentnummer | D2023-00033374 |
| Portefeuillehouder | Heidi den Hartigh |
| Griffier | 0561-691201 |
| **BIJLAGEN** | |
| Aantal bijlagen | 4 |
| Begrotingswijziging | ☐ nee X ja |
| Stukken ter inzage | ☐ nee ☐ ja |

## ONDERWERP

Begrotingswijziging FUMO 2024

## REDEN VOORSTEL

X Kaderstellen
☐ Controleren
☐ Budget autoriseren
☐ Consulteren
☐

## B&W STELT DE RAAD VOOR OM

1. Geen zienswijze in te dienen tegen de begrotingswijziging FUMO 2024.
2. De structurele lasten van € 85.000 te verwerken in de begroting 2024 en de incidentele lasten van € 50.000 te dekken via implementatiegelden omgevingswet.
3. De bijgevoegde brief namens het college aan de FUMO te versturen.
4. Na implementatie van de overgedragen taken jaarlijks te monitoren of verrekening met formatie OWO-VTH mogelijk is.

## BIJLAGEN (worden meegezonden)

1. Aanbiedingsbrief begrotingswijziging FUMO d.d. 24 juli 2024
2. Begrotingswijziging FUMO 2024
3. Concept reactiebrief college aan de FUMO
4. Van inrichting naar milieubelastende activiteiten

gemeente
Weststellingwerf

Aan de gemeenteraad

**INLEIDING**

Op 24 juli 2023 heeft de FUMO de begrotingswijziging FUMO 2024 naar de deelnemers van de Gemeenschappelijke Regeling FUMO opgestuurd. Tot en met 13 oktober 2023 is er gelegenheid om een zienswijze op deze begrotingswijziging te geven. Deze begrotingswijziging is specifiek gericht op de effecten van de Omgevingswet. In de begrotingswijziging is sprake van een stijging van de bijdrage.

**ARGUMENTEN**

*1.1 Primaire begroting 2024 FUMO is opgesteld zonder effecten invoering Omgevingswet*

In het raadsvoorstel van april 2023 is als kanttekening opgenomen dat de primaire begroting exclusief gevolgen omgevingswet is. Daarbij is ook aangegeven dat de verwachte begrotingswijziging vanwege de Omgevingswet via een separaat voorstel aan u wordt voorgelegd.

*1.2 Begrotingswijziging is het gevolg van wetswijziging*

De begrotingswijziging hangt samen met een wettelijk verplichte overheveling en verschuiving van taken en de benodigde capaciteit om de gewijzigde wetgeving te implementeren in de organisatie.

*1.3 Begrotingswijziging is in samenspraak opgesteld*

Om inzichtelijk te maken wat de impact is, zijn diverse werkgroepen in het leven geroepen met elk een eigen aandachtsgebied (zoals bodem, zuivel en overdracht taken). Deze werkgroepen bestaan uit een vertegenwoordiging van zowel de FUMO als van deelnemers, onder leiding van onafhankelijke projectleiders onder regie van de deelnemers. Op basis van de informatie die door deze werkgroepen is verzameld, zijn de effecten van de Omgevingswet financieel vertaald. Deze effecten zijn opgenomen in voorliggende begrotingswijziging 2024.

*2.1 Structurele verhoging bijdrage door wijziging bevoegd gezag bodemtaken*

In de Omgevingswet is niet de provincie Fryslân maar gemeenten bevoegd gezag ten aanzien van bodemtaken. Landelijk vindt geen verschuiving van middelen plaats tussen het provincie- en gemeentefonds. Een eventuele verschuiving van middelen moet op provinciaal niveau plaatsvinden. Op het moment van schrijven is dit nog onderwerp van gesprek tussen gemeenten en provincie. Voor Weststellingwerf betekent de overdracht van bodemtaken een verhoging van de bijdrage van circa € 12.000. Voorzichtigheidshalve gaan we er op dit moment vanuit dat er geen verschuiving van middelen plaatsvindt. Indien dit wijzigt wordt u hier via de P&C cyclus over geïnformeerd

*2.2 Structurele verhoging bijdrage door wijziging bevoegd gezag milieubelastende activiteiten (MBA's)*

Milieubelastende activiteiten (MBA's) zijn onder de Omgevingswet aangemerkt als basistaak.
Dit betekent dat bij een groot aantal locaties het bevoegd gezag overgaat van de gemeente naar de FUMO. De hogere bijdrage voor Weststellingwerf als gevolg van wijziging bevoegd gezag MBA's en wijzigingen bedrijfsvoering FUMO (zie argument 2.3) is circa € 57.000.

*2.3 Structurele verhoging bijdrage door meer collectieve taken en meer plustaken*

De verschuiving van taken richting de FUMO leidt ook tot een uitbreiding van de collectieve taken van de FUMO. Door de overdracht van de milieubelastende activiteiten moet de FUMO een aanzienlijk groter bedrijvenbestand actueel houden. Daarnaast is door een uitbreiding van het personeelsbestand een hoger opleidingsbudget nodig.
De plustaken verschillen per deelnemer in aard en omvang. Voor de plustaken is een uitvraag gedaan richting de deelnemers. Per deelnemer is de verwachte impact van de omgevingswet op de plustaken in samenspraak bepaald en verwerkt in de begrotingswijziging.  Het financieel effect is € 17.000.

*2.4 Incidentele verhoging bijdrage door frictiekosten FUMO*
De verschuiving van taken richting de FUMO leidt tot een uitbreiding van de collectieve taken van de FUMO. Met de overdracht van de milieubelastende activiteiten moet de FUMO het bedrijvenbestand actueel houden. Ook moet de FUMO het personeelsbestand uitbreiden, meer personeel opleiden en inwerken. Deze kosten worden gedekt door het bestaande budget voor implementatie van de Omgevingswet.

*3.1 Door brief wordt FUMO geïnformeerd over besluit gemeenteraad*
In de bijlage van dit voorstel is een conceptbrief aan de FUMO opgenomen waarin de reactie op de begrotingswijziging FUMO 2024 is omschreven. U wordt voorgesteld de tekst van deze brief vast te stellen. Na instemming zal deze brief namens het college aan de FUMO verzonden worden.

*4.1 Omvang en looptijd frictiekosten OWO-gemeenten en specifiek OWO-VTH kunnen we nog niet begroten*
De invoering van de Omgevingswet vraagt veel en blijft veel blijven vragen van de OWO-gemeenten en haar uitvoeringsorganisatie OWO-VTH. De komende jaren spelen de volgende ontwikkelingen:

- Het eigen maken van de nieuwe wet- en regelgeving.

- Intensieve communicatie naar ondernemers en burgers, mede als gevolg van de participatie eis in de wet en het wennen aan de nieuwe situatie.

- We kennen straks geen bestemmingsplannen meer maar omgevingsplannen. De Omgevingswet geeft gemeenten tot 2032 de tijd om deze transitie te organiseren. Dit gaat gepaard met extra inzet, bovenop de dagelijkse taken. De uitvoeringsorganisaties (FUMO en OWO-VTH) hebben baat bij eenduidige plannen zodat minder lang gewerkt moet worden met versnipperde regelgeving. Voor het opstellen van een omgevingsplan moet veel manuren worden ingezet. OWO is hierin vooruitstrevend en al begonnen met een pilot.

- Het vooroverleg wordt intensiever. Onder de Omgevingswet wordt gevraagd om een meer integrale benadering van een aanvraag. Daarnaast wordt de doorlooptijd van een vergunning ingekort van 26 naar 8 weken. Dit leidt ertoe dat er meer vooroverleg nodig is tussen de ketenpartners (zoals brandweer, GGD, FUMO, provincie).

- De verwachte impact op het aantal vergunningen wordt als klein bestempeld. Er gaan weliswaar meer situaties onder algemene regels vallen, maar er zijn ook situaties die nu niet vergunningsplichtig zijn en onder de Omgevingswet wel vergunningsplichtig worden.

- Om de wettelijke doorlooptijd van 8 weken te kunnen realiseren, is het van groot belang dat een vergunningaanvraag direct juist en volledig wordt ingediend. Binnen het proces is nauwelijks ruimte voor het telkens opnieuw opvragen en beoordelen van aanvullende informatie. Hoewel in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) duidelijk wordt aangegeven welke documentatie benodigd is bij een vergunningaanvraag, is de verwachting dat aanvragen eerder als niet ontvankelijk worden beoordeeld en dat wordt verzocht de aanvraag opnieuw in te dienen. Dit kost meer tijd, omdat er per saldo sprake is van meer aanvragen. Intern wordt er goed gekeken hoe we ervoor kunnen zorgen dat aanvragen vaker juist en compleet worden gedaan.

- De systemen waarmee onder de Omgevingswet moet worden gewerkt zijn inmiddels aangeschaft en werkend gemaakt. Wel moeten de systemen nog goed worden ingericht en blijvend worden onderhouden om goed te kunnen blijven communiceren met het DSO.

- Aanpassen brieven en beschikkingen conform de eisen zoals gesteld in de Omgevingswet.

- Naast de invoering van de Omgevingswet, wordt ook de Wet kwaliteitsborging bouw per 1 januari 2024 ingevoerd. Ook hiervoor geldt dat voor de implementatie veel tijd en inzet nodig is.

De overdracht van taken heeft effect op de uitvoeringsorganisatie OWO-VTH. Per saldo verwachten we dat dit OWO-breed leidt tot een formatievermindering bij OWO-VTH van 1.2 fte.

Ons voorstel is om de komende jaren via de P&C cyclus te monitoren of verlaging van het personeelsbestand van VTH mogelijk is en wat de uiteindelijke omvang daarvan wordt aangezien de FUMO ook gaat monitoren hoe de overdracht van deze taken in de praktijk uitpakt.

**KANTTEKENINGEN**

*2.1 Impact van Omgevingswet nog onzeker*

De FUMO benadrukt dat de werkelijke impact van de Omgevingswet nog onzeker is. Zo is er in de begrotingswijziging FUMO 2024 gewerkt met aannames en inschattingen die door de werkgroepen zijn gedaan. De werkelijke effecten moeten in de praktijk nog blijken. Pas wanneer er echt onder de Omgevingswet gewerkt gaat worden, wordt duidelijk wat de impact is. Daarom is er in samenspraak met de deelnemers afgesproken dat het jaar 2024 een overgangsjaar wordt. Een deel van de financiële effecten zijn incidenteel in de begroting verwerkt. Aangezien in de financieringssystematiek van de FUMO wordt afgerekend op basis van het aantal werkelijk bestede uren, betaalt een deelnemer uiteindelijk alleen de uren die ook daadwerkelijk besteed zijn aan de producten en diensten.

2.2 *Leges milieuvergunningen*

Met de invoering van de Omgevingswet kunnen er leges in rekening worden gebracht voor milieuvergunningen. Bij de vaststelling van de legesverordening ontvangt u hiervoor een voorstel.

**AANPAK/UITVOERING**

Na besluitvorming in de raadsvergadering op 16 oktober 2023 zal de definitieve reactie aan de FUMO worden opgestuurd. Deze reactie op de ontwerpbegroting moet uiterlijk op 13 oktober 2023i ingediend zijn.

Gelet op het behandelproces in de raad, zal na de commissiebehandeling op 2 oktober 2023 de conceptreactie alvast naar de FUMO worden opgestuurd. Hierbij wordt dan het voorbehoud van definitieve besluitvorming in de raad gemaakt. In de afgelopen jaren is dit een goede methode gebleken en deze handelswijze is akkoord voor de FUMO.

**COMMUNICATIE**

Na besluitvorming in uw raad zal de FUMO middels bijgesloten conceptbrief geïnformeerd worden.

**DUURZAAMHEID**

Vergunningverlening, toezicht en handhaving leveren binnen de gemeentelijke taakvelden ruimtelijke ordening, gebruik, bouwen, milieu en de openbare ruimte op onderdelen ook een bijdrage aan het realiseren van de (gemeentelijke) klimaat- en duurzaamheiddoelstelling.

**KOSTEN, OPBRENGSTEN EN DEKKING**

Door overheveling van taken, daarmee samenhangende wijzigingen in de bedrijfsvoering en frictiekosten is bij de FUMO per saldo sprake van een begrotingsuitzetting van circa € 2 miljoen. Daarvan is circa € 1,2 miljoen (60 %) structureel en circa € 800.000 (40 %) incidenteel.

Voor Weststellingwerf betekent dit een verhoging van de bijdrage van € 135.000. Hiervan is circa € 85.000 structureel en € 50.000 incidenteel. Voorstel is om de structurele verhoging van de bijdrage te verwerken in de begroting 2024 en de incidentele verhoging van de bijdrage te dekken via het implementatiegelden omgevingswet.
In onderstaand schema is aangegeven hoe de verhoging van de bijdrage van Weststellingwerf is opgebouwd.

| | |
|---|---|
| Toename bijdrage Weststellingwerf | 135.000 |
| structureel | 85.000 |
| incidenteel | 50.000 |
| | |
| Structurele toename | 85.000 |
| bodemtaken | 12.000 |

| | |
|---|---|
| milieubelastende activiteiten en wijzigingen bedrijfsvoering | 56.000 |
| collectieve opdrachten en plustaken | 17.000 |

Van de structurele verhoging van de bijdrage komt € 12.000 door overdracht van het bevoegd gezag van bodemtaken van de provincie naar gemeenten. Landelijk vindt geen verschuiving van middelen plaats tussen het provincie- en gemeentefonds. Een eventuele verschuiving van middelen moet op provinciaal niveau plaatsvinden. Op moment van schrijven vinden hierover nog gesprekken plaats tussen gemeenten en provincie. Voorzichtigheidshalve gaan we op dit moment van uit dat er geen verschuiving van middelen plaatsvindt. Indien dit wijzigt wordt u hier via de P&C cyclus over geïnformeerd.

De overdracht van milieu belastende activiteiten van VTH naar de FUMO leidt bij VTH tot verlaging van het takenpakket. Vooralsnog ziet VTH echter geen mogelijkheden om de capaciteit te verminderen vanwege frictiekosten en extra inzet voor het opstellen van omgevingsplannen voor de OWO gemeenten. Ons voorstel is om de komende jaren via de P&C cyclus te monitoren of verlaging van het personeelsbestand van VTH mogelijk is.

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,
de secretaris, de burgemeester,
GOEDMAKERS VAN DE NADORT

gemeente
Weststellingwerf

Registratienummer:

De raad van de gemeente Weststellingwerf;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

1. Geen zienswijze in te dienen tegen de begrotingswijziging FUMO 2024;
2. De structurele lasten van € 85.000 te verwerken in de begroting 2024 en de incidentele lasten van € 50.000 te dekken via implementatiegelden omgevingswet;
3. De bijgevoegde brief namens het college aan de FUMO te versturen.
4. Na implementatie van de overgedragen taken jaarlijks te monitoren of verrekening met formatie OWO-VTH mogelijk is.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 oktober ,
de griffier, de voorzitter,